ترامپ اعلام کرد، اگر در انتخابات پیش رو پیروز نشود، دموکراسی امریکا نابود می‌شود

شکست بخورم حمام خون به راه می افتد

امریکا

بنفشه غلامی
روزنامه‌نگار

دونالد ترامپ، سه سال و دو ماه بعد از تشویق حامیانش برای حمله به ساختمان کنگره امریکا و به راه انداختن شورش ۶ ژانویه که اکنون تبدیل به یکی از اصلی‌ترین پرونده‌های او شده و ممکن است به خاطر آن از ادامه رقابت برای انتخابات ۲۰۲۴ باز بماند، شنبه شب در هوای طوفانی اوهایو، طوفان به پا کرد و یک بار دیگر اظهاراتی را بیان کرد که نه تشویق به راه انداختن شورش علیه یکی از نهادهای امریکاست که تشویق حامیانش به جنگ داخلی است.

او در این اظهارات جنجالی اعلام کرد اگر در انتخابات ماه نوامبر پیروز نشود، خون به پا خواهد شد و جنگ داخلی به راه خواهد افتاد.

به گزارش خبرگزاری رویترز، دونالد ترامپ که در نظرسنجی‌ها با دو درصد آرا جلوتر از جو بایدن، کاندیدای حزب دموکرات است، در سخنرانی انتخاباتی خود در ایالت اوهایو، یک باردیگر ادعاهای قدیمی‌اش مبنی بر اینکه جو بایدن در انتخابات ۲۰۲۰ با تقلب به پیروزی رسید را تکرار و پیش‌بینی کرد اگر در انتخابات ۵ نوامبر ۲۰۲۴ (۱۵ آبان ۱۴۰۳) پیروز نشود، دموکراسی امریکایی به پایان خواهد رسید: «اگر ما در این انتخابات پیروز نشویم، فکر می‌کنم دیگر هرگز انتخاباتی در این کشور نداشته باشیم.» او همچنین مردانی را که بعد از شورش ۶ ژانویه ۲۰۲۱ در زندان به سر می‌برند، تمجید کرد و آنها را وطن‌پرست نامید و سپس در میانه صحبت‌هایش در مورد تعرفه بر خودروها یک بار دیگر سخنان تفرقه برانگیزانه‌اش را ادامه داد و گفت: «اگر من انتخاب نشوم، حمام خون، کمترین اتفاقی است که به راه خواهد افتاد.»

دونالد ترامپ در حالی این سخنان را بیان کرد که یک روز پیش از آن مایک پنس، معاون اول سابق او در مصاحبه‌ای با شبکه خبری فاکس گفت: «با وجدانی آسوده باید بگویم که در انتخابات ۲۰۲۴ از دونالد ترامپ حمایت نخواهم کرد.» او همچنین تأکید کرد که هیچ کس نباید بابت این مسأله تعجب کند. زیرا علاوه بر اینکه بر سر نتایج انتخابات ۲۰۲۰ با او اختلاف نظر دارد و برخلاف وی که معتقد است در این انتخابات تقلب شد، آن را درست می‌داند، اختلاف نظرهای دیگری هم با رئیس سابق خود دارد. مایک پنس همچنین بارها در لفافه و آشکارا دونالد ترامپ را مسئول حوادث ۶ ژانویه دانسته بود.

> در پی سخنان طوفانی ترامپ، تیم انتخاباتی جو بایدن به این سخنان واکنش نشان داد و در بیانیه‌ای با اشاره به حوادث ۳ سال پیش مقابل کنگره امریکا اعلام کرد: «ترامپ به دنبال یک ۶ ژانویه دیگر است اما مردم امریکا شکست دیگری را برای او رقم خواهند زد. زیرا از نظر آنها افراط‌گرایی ترامپ، علاقه او به خشونت و تشنگی‌اش به انتقام مردود است.»

واکنش تیم بایدن به اظهارات ترامپ

در پی سخنان طوفانی ترامپ، تیم انتخاباتی جو بایدن به این سخنان واکنش نشان داد و در بیانیه‌ای با اشاره به حوادث ۳ سال پیش مقابل کنگره امریکا اعلام کرد: «ترامپ به دنبال یک ۶ ژانویه دیگر است اما مردم امریکا شکست دیگری را برای او رقم خواهند زد.

زیرا از نظر آنها افراط‌گرایی ترامپ، علاقه او به خشونت و تشنگی‌اش به انتقام مردود است.» جیمز سینگر، سخنگوی ستاد انتخاباتی بایدن در این بیانیه تأکید کرد: «دونالد ترامپ بازنده‌ای است که با بیش از ۷ میلیون رأی شکست خورده و اکنون به جای جذب رأی‌دهندگان یک بار دیگر تهدیدهای خود به خشونت سیاسی را دوچندان می‌کند.» با این حال ستاد انتاباتی ترامپ، طوفان خبری ایجاد شده را هجمه‌ای دانست که رسانه‌ها به حمایت از جو بایدن به راه انداخته‌اند. استیون چونگ، سخنگوی ستاد انتخاباتی دونالد ترامپ به سی.ان.ان گفت: «جو بایدن حقه‌باز و کمپین او در حال گرته‌برداری‌های فریبکارانه از سخنان ترامپ هستند، طوری که حتی رومن پولانسکی هم از این نوع گرته‌برداری شرمنده می‌شود.»

نسخه ترسناک ترامپ

سخنان دونالد ترامپ نه فقط بسیاری از امریکایی‌هایی که نگران پیروزی او هستند را نگران‌تر کرده که ناظران و تحلیلگران را نیز به واکنش وا داشته است. آنها معتقدند، ترامپ با این سخنان نسخه‌ای خطرناک‌تر از خود به نمایش گذاشت. یکی از این تحلیلگران دیوید اسمیت از روزنامه گاردین است که دیروز در این روزنامه نوشت: «هرچه در سال ۲۰۲۴ به جلوتر پیش می‌رویم، با نسخه ترسناک‌تری از ترامپ روبه‌رو می‌شویم. نسخه‌ای که هیچ سخن اتحادبخشی در کلام او وجود ندارد و به نظر می‌رسد کمپین او فقط یک کمپین انتقام‌جویی است.»

به نوشته او، هشت سال پیش ترامپ که به دنبال این بود به عنوان اولین رئیس جمهور امریکا بدون تجربه سیاسی وارد کاخ سفید شود، کارنامه سیاسی خاصی نداشت. هرچند که نگاهی به سوابق تجاری و حضور او در شوها این ظن را ایجاد می‌کرد که قائل به لیبرالیسم باشد. اما امروز او صاحب پیشینه سیاسی است و همه می‌دانند که چه خط مشی‌ای را در دوره حضورش در کاخ سفید دنبال کرده و اکنون نیز می‌خواهد آن را یک بار دیگر ادامه د هد .

او کسی بود که دیوار مرزی جنوبی را بنا کرد، بیگانه‌هراسی را رواج داد (کاری که هنوز هم می‌کند)، با شعار «نخست امریکا» این کشور را از برخی نهادهای بین‌المللی خارج کرد و اتحاد ناتو را زیر سؤال برد، ورود مسلمانان شماری از کشورها را به امریکا ممنوع کرد، جنگ تعرفه‌ای بی سابقه‌ای را با چین به راه انداخت، با نفی پاندمی کرونا، پاسخ درستی به آن نداد و موجب مرگ یک میلیون امریکایی شد و در نهایت شورش ۶ ژانویه را رقم زد. اما او اکنون افراطی‌تر هم شده است؛ خواهان آن است که رؤسای جمهور امریکا صاحب مصونیت شوند و آشکارا، مثل همین دیروز، دموکراسی امریکا را تهدید می‌کند. او در این مسیر اوایل ماه ژانویه به هوادارانش در نیوهمپشایر گفت: «می‌خواهم یک دیکتاتور باشم.» او همچنین برنامه محرومیت ده‌ها هزار کارمند دولت از خدمات ملکی را در سر دارد که البته برآمده از خشمی است که از مأموران اف‌بی‌آی و دادستان‌های فدرال به خاطر پیگیری پرونده‌های او دارد. او در مورد مهاجران نیز سختگیرتر و بی رحم‌تر شده است.

ترامپ در همین سخنرانی دیروزش در اوهایو مدعی شد، بسیاری از کسانی که به عنوان مهاجر وارد امریکا می‌شوند، انسان‌های عادی نیستند. او پیش‌تر نیز بسیاری از مهاجران را مجرمانی توصیف کرده بود که از زندان فرار کرده‌اند. این در حالی است که بسیاری از منتقدان ترامپ نیز هشدار داده‌اند که ترامپ اعتقادات اساسی کمی دارد اما تبدیل به وسیله‌ای در دستان افراط‌گرایان شده است تا برنامه راست‌های افراطی را در امریکا پیاده کند.

در همین ارتباط رید گالن یکی از تحلیلگرانی که همواره منتقد ترامپ بوده است، می‌گوید: «او یک ظرف خالی برای افراد دیگری است که در اطراف او می چرخند و ایده‌های سیاسی بسیار خاصی دارند. بیشتر این افراد ریشه در اقتدارگرایی دارند.»

بایدن: ترامپ پیرو کند ذهن است

برش

جو بایدن، رئیس جمهور امریکا و کاندیدای انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ که بارها از سوی دونالد ترامپ متهم به کندذهنی شده است، در سخنانی در مراسم شام کلاب گریدیرون به شوخی در این ارتباط پرداخت و در جمع ۶۵۰ میهمان این مراسم رقیب خود را به تمسخر گرفت و گفت: «در انتخابات ۲۰۲۴ دو نامزد داریم که یکی از آنها خیلی پیراست و از نظر ذهنی برای رئیس جمهور شدن مناسب نیست. من آن یکی نامزد هستم.» او همچنین گفت: «به او (آن نامزدی که پیر و گیج است) این را نگویید اما او فکر می کند دارد با باراک اوباما رقابت می کند. خود او این را گفت.» ستاد انتخاباتی ترامپ واکنشی به این اظهارات نشان نداد.

اخبار

نیجر توافقنامه نظامی با امریکا را لغو کرد

سخنگوی دولت نیجر شنبه شب اعلام کرد که این کشور توافقنامه نظامی با امریکا را لغو کرده است. به گزارش ایرنا از خبرگزاری اسپوتنیک روسیه، آمادو عبدالرحمن، سخنگوی دولت نیجر در بیانیه‌ای اعلام کرد: دولت نیجر با در نظر گرفتن خواسته‌ها و منافع مردم و در راستای انجام مسئولیت‌های خود، تصمیم گرفت تا توافقنامه مربوط به حضور پرسنل نظامی امریکا و کارمندان غیرنظامی وزارت دفاع این کشور در قلمرو نیجر را لغو و باطل کند.

مشارکت انتخاباتی روس‌ها از ۵۸ درصد گذشت

رأی‌گیری انتخابات هشتمین دوره ریاست جمهوری روسیه دیروز درحالی وارد سومین و آخرین روز شد که مشارکت مردم این کشور در دو روز نخست ۵۸.۷۴ درصد اعلام شد. به گزارش ایرنا، مراکز افکارسنجی در روسیه، مشارکت ۷۱ درصدی در انتخابات این کشور و پیروزی ولادیمیر پوتین را در این انتخابات با ۸۲ درصد آرا پیش‌بینی کرده‌اند. در میان مناطق مختلف روسیه، جمهوری چچن که جمعیت غالب آن مسلمان‌نشین است، صدرنشین جدول مشارکت انتخاباتی تا پایان روز دوم رأی‌گیری است. پس از آن، جمهوری تیوا و پس از آن جمهوری خلق دونتسک است که طی دو سال اخیر به روسیه ملحق شده است.

جزئیات تازه از تفاهمات عراق و ترکیه درباره «پ.ک.ک»

ترکیه در انتظار آشکار شدن نتایج توافقات اولیه‌اش با عراق در سفر هیأت بلندپایه امنیتی و سیاسی به ریاست وزیر خارجه ترکیه به بغداد درباره امنیت دو کشور است. به گزارش ایسنا به نقل از میدل ایست نیوز، دو طرف توافق کردند که تلاش برای رسیدن به تدوین یادداشت تفاهم ایجاد چهارچوبی برای ابعاد گوناگون روابط، افزایش یابد و کمیته‌های دائم مشترکی که به صورت تخصصی در عرصه‌های مبارزه با تروریسم، بازرگانی، کشاورزی، انرژی، آب، بهداشت و حمل‌ونقل فعالیت کنند، تشکیل شود. در این بیانیه آمده که طرفین بر اهمیت حفظ یکپارچگی سیاسی و تمامیت ارضی عراق تأکید کردند و حزب کارگران کردستان را تهدید امنیتی برای عراق و ترکیه و حضور آن را خلاف قانون اساسی عراق دانستند و اقدامات لازم برای مقابله با این گروه را بررسی کردند.

کسری بودجه ۵۶ میلیاردی اروپا برای رسیدن به استانداردهای ناتو

براساس یافته‌های جدیدترین تحقیق انجام شده توسط مؤسسه تحقیقات اقتصادی لاینیتس در دانشگاه مونیخ (IFO)، کشورهای اروپایی عضو پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) برای رسیدن به سطح استانداردهای دفاعی تعیین شده با کسری بودجه ۵۶ میلیارد یورویی سالانه مواجه هستند. به گزارش فایننشال تایمز، این تحقیق مشخص کرد که در میان کشورهای اروپایی، در سال ۲۰۲۳، آلمان با کسری ۱۴ میلیارد یورویی در صدر لیست کشورهای اروپایی است.

از مقاومت واقعی ویتنام تا انبوه سلاح‌های خیالی صدام

دو جنگی که کمر امریکا را شکست

تحلیل روز

هارلان اولمن، نظریه‌پرداز سیاسی
مترجم: وصال روحانی

امریکا دوران بدی را سپری می‌کند. بیش از ۷۰ درصد از مردم این کشور هیچ یک از دو نامزد تقریباً قطعی احزاب دموکرات و جمهوری‌خواه را که همانا جو بایدن و دونالد ترامپ هستند و باید در نوامبر (آبان) آینده در انتخابات نهایی ریاست جمهوری امریکا روبه‌روی یکدیگر بایستند، نمی‌پسندند و درصدی مشابه از اوضاع کلی داخلی و بین‌المللی این کشور هم ناراضی هستند. چرا اوضاع امریکا اینچنین است؟ پاسخ را در دو جنگ بزرگی بجویید که در یک بازه زمانی ۶۰ ساله از سوی کاخ سفید به راه انداخته شد و کمر این کشور را شکست. جنگ اول در ویتنام روی داد. ۶ دهه پیش کنگره امریکا در لوای لایحه‌ای به نام «خلیج تونکین» دولت این کشور را قادر به گسیل لشکرهای متعدد و هواپیماهای بمب‌افکن خود به ویتنام کرد. امریکا و به‌واقع هر دو حزب اصلی آن ادعا کردند، قایق‌های نظامی ویتنام شمالی (که در تسخیر کمونیست‌ها بود) به دو کشتی نیروی دریایی امریکا که در خلیج تونکین و به‌واقع در آب‌های آزاد بین‌المللی در حال حرکت بودند، حمله کرده‌اند و در نتیجه پنتاگون مجبور است برای سرکوب کمونیست‌ها که سایه‌شان بر سرآسیای شرقی هر چه بیشتر سنگینی می‌کرد، وارد عمل شود. واقعیت امر چیزی بجز این بود و ویتنامی‌ها به کشتی‌های جنگی امریکا حمله نکرده بودند. سقوط سایگون در آوریل ۱۹۷۵ و به‌واقع شکست خفت‌بار ارتش امریکا که توانمندترین قوای نظامی جهان تلقی می‌شد، یک نقطه عطف تاریخی بود، زیرا ارتشی که وصف آن را آوردیم، عملاً مغلوب لشکری از کماندوهای بومی و مبارزان نه‌چندان مسلح اما بشدت مصمم ویتنامی شده و برابر عزم راسخ آنها کم آورده بود. با ترور شدن جان. اف. کندی رئیس جمهور امریکا در سال ۱۹۶۳ و همچنین برادر وی رابرت کندی که ۵ سال بعد از آن روی داد، اوضاع امریکا آشفته‌تر شد و با احتساب ترور دو مرد بزرگ سیاهپوست همچون مارتین لوترکینگ و مالکوم ایکس در راه آزادی «هم‌تبار»هایشان صحنه اجتماعی امریکا به یک بیغوله بزرگ تبدیل شد. رسوایی واترگیت که منجر به استعفای اجباری ریچارد نیکسون از پست ریاست جمهوری امریکا در سال ۱۹۷۴ شد و چهار سال زمامداری اسفبار جیمی کارتر دموکرات در کاخ سفید در نیمه دوم دهه ۱۹۷۰ پازل نگون‌بختی‌های امریکا را کامل و این کشور را خالی از هرگونه وجاهت داخلی و اعتبار بین‌المللی کرد.

ادوات کشتار بزرگی که وجود نداشت

جنگ دوم نیز که باقی مانده اعتبار صوری امریکا را محو کرد، ۳۰ سال بعد از جنگ ویتنام روی داد. در ماه مارس سال ۲۰۰۳ دو سال بعد از حمله تروریستی عظیم القاعده به عمارت «تجارت جهانی» و فرو ریختن برج‌های دوقلوی آن، لشکرکشی تازه امریکا به یک جبهه مخوف خیالی دیگر آغاز شد. جورج دبلیو بوش، رئیس جمهور وقت امریکا دستور حمله ارتش این کشور به خاک عراق را صادر کرد و هدف دولتش را دستگیری اسامه بن لادن رهبر القاعده، از بین بردن این سازمان تروریستی و پایان دادن به رژیم صدام در عراق عنوان کرد. سران پنتاگون می‌گفتند با آرام کردن اوضاع ناامن عراق و برقراری دموکراسی در آن، رژیم‌های بحران‌ساز چند کشور همسایه عراق را هم تغییر خواهند داد و نظام‌های معتدل‌تری را سر کار خواهند آورد. کاندولیزا رایس، مشاور امنیت ملی جورج دبلیو بوش مدعی شده بود که صدام در زرادخانه‌های نظامی پنهان خویش چنان سلاح‌های عظیم شیمیایی و با قوه تخریبی انبوهی را فراهم آورده که اگر یک کبریت به آن کشیده شود، موج سیاه و مرگبار ناشی از انفجار آن نه‌تنها کل منطقه خاورمیانه را درخواهد نوردید، بلکه ابرهای سیاه هلاکت‌بار آن به آسمان امریکا هم خواهد رسید و بر شهرهای این کشور نیز سایه خواهد انداخت. در این مورد نیز واقعیت چیز دیگری بود و نیروهای امریکا هر چه در مراکز نظامی و انبارهای زیرزمینی بغداد بیشتر جست‌وجو کردند، کمتر نشانی از سلاح‌های فوق و ادوات کشتار جمعی یافتند.

> سیاستگذاری‌های مخدوش جورج دبلیو بوش برای خاورمیانه و نحوه ناقص اجرای آن توسط پنتاگون در عراق و افغانستان، نه‌تنها این منطقه و به تبع آن کل جهان را به سوی ایمنی سوق نداد، بلکه جغرافیای سیاسی خاورمیانه را برای امریکا منفی‌تر و چینش جدید آن را به گونه‌ای که برای غرب سودمندتر باشد، غیرممکن‌تر ساخت

پتانسیلی که زیر سؤال رفت

با اوصاف فوق، سیاستگذاری‌های مخدوش جورج دبلیو بوش برای خاورمیانه و نحوه ناقص اجرای آن توسط پنتاگون در عراق و افغانستان، نه‌تنها این منطقه و به تبع آن کل جهان را به سوی ایمنی سوق نداد، بلکه جغرافیای سیاسی خاورمیانه را برای امریکا منفی‌تر و چینش جدید آن را به گونه‌ای که برای غرب سودمندتر باشد، غیرممکن‌تر ساخت. آن سرشکستگی عمیق سیاسی نه‌تنها دوران زمامداری بوش را به یک مهلکه مضحک تبدیل کرد بلکه بر عصر ۸ ساله زمامداری باراک اوباما هم که جانشین وی شد، تأثیر منفی بزرگ و دیرپایی گذاشت، نه‌تنها به‌سرعت گرفتار و کشته نشد (مرگ وی سال‌ها بعد در اخباری به اثبات نرسیده اعلام شد) بلکه لغزش پنتاگون و بی‌کفایتی سربازان امریکایی سبب شد نیروهای طالبان که در یورش‌های اولیه سربازان غربی بعد از واقعه ۱۱ سپتامبر تضعیف و پراکنده شده بودند، به آرامی تجدید حیات کنند و به سازماندهی مجدد خود بپردازند و در نهایت حکومت بر افغانستان را از ماه آگوست ۲۰۲۲ دوباره به دست گیرند. بر اثر این تحولات روابط امریکا و روسیه که همیشه سرد و تنش‌آلود بود، بیش از پیش به تیرگی گرایید و مهم‌تر از همه اینکه صلاحیت و پتانسیل کاخ سفید برای اینکه به عنوان یکی از دو قطب اصلی قدرت در جهان همچون همیشه روبه‌روی روس‌ها بایستد، فزون‌تر از همیشه زیر سؤال رفت.

تسخیر حزب جمهوری‌خواه توسط پوپولیست اول

امریکا بر اثر این کج فهمی‌ها و سیاستگذاری‌های کلان روی تخمین‌زنی‌های غلط کارشناسانش، از درون هم تضعیف و تبدیل به پیکره‌ای ناواحد و سرشار از تفرق شد. فاصله بین داراها و ندارها فزونی گرفت و سرخورده شدن ملت امریکا در معادلات بین‌المللی و البته اوجگیری پوپولیسم سبب شد دونالد ترامپ که سردمدار تازه این رویکرد محسوب می‌شود، هیلاری کلینتون کهنه‌سوار رنگ و رو رفته عرصه سیاست امریکا را در سال ۲۰۱۶ شکست دهد و به کاخ سفید راه یابد. شدت و غلظت پیروزی ترامپ و های‌وهوی هواداران افراطی او و رفتن سایر جمهوری‌خواهان ارشد به زیر سایه او، عملاً حزب جمهوری‌خواه را به «حزب ترامپ» تبدیل کرد و او را قدرت بلامنازع این حزب جلوه داد. چهار سال بعد البته اوضاع برگشت و ترامپ در دور تازه انتخابات ریاست جمهوری امریکا به جو بایدن باخت، اما طرفداران رادیکال او با پذیرش ادعای به اثبات نرسیده او در زمینه وقوع تقلب در انتخابات، چند شهر و بخصوص واشنگتن دی‌سی را روی سرشان گذاشتند و با در دست داشتن سلاح‌های گرم به ساختمان کنگره امریکا در این شهر هجوم برده و آن را برای ساعاتی تسخیر کردند. آنها و البته بخش عظیمی از مردم امریکا باور داشتند که در شمارش آرای مأخوذه از مردم تقلب صورت گرفته و حق ترامپ که برنده واقعی بوده، تضییع شده و بایدن به ناحق برابر وی پیروز اعلام شده است.

مواجهه امریکا با ورشکستگی اقتصادی و فروپاشی سیاسی

مهم نیست ادعای جعلی بودن پیروزی بایدن تا چه حد صحت دارد و «تئوری توطئه» که ترامپ مطرح می‌کرد و هنوز هم پایبند آن است، وجود خارجی داشته یا نه و مهم‌تر اینکه بر اثر کش‌وقوس‌های فوق، تفرق‌های اجتماعی و تلاقی‌های سیاسی در جامعه امریکا بیشتر از هر زمانی شده است و راهی عاجل هم برای رفع این ناترازی‌ها و بازگشت به عصر تفاهم نسبی وجود ندارد. میزان عجز کنگره امریکا در وضع قوانین معقول و حتی تبیین و تصویب یک بودجه فراگیر غیرقابل باور و نشانگر کاهش بسیاری از توانایی‌های اداری در امریکاست و وجود انواع جدایی‌ها بین نسل‌ها و قوم‌های مختلف و یکسو نبودن سیاستمداران ارشد، کشوری را ساخته است که نه ایالات متحده بلکه «ایالات متفرقه» است. از دو کاندیدای نهایی انتخابات ۲۰۲۴ امریکا که بیشتر از ۸ ماه تا برگزاری آن نمانده، یکی (ترامپ) دارای ۹۱ پرونده کیفری همچنان مفتوح است و دیگری (بایدن) بر اثر سن بالا (۸۱ سال) چنان توهم‌زده شده است که در صلاحیت هوشی و توانایی عقلی او برای شرکت در انتخابات تردیدهایی اساسی وجود دارد. اینها آثار بارز و پیامدهای اسفبار ورشکستگی سیاسی امریکاست و اگر وجه اقتصادی را هم مبنا بگذاریم، قروض ۳۴ تریلیون دلاری و کسر بودجه نجومی این کشور سند یک «فروپاشی در راه» است. انواع خطاها در ترسیم راه سیاسی درست برای این کشور طی ۳۰ سال اخیر قطعاً در ایجاد وضعیت فعلی تأثیرگذار بوده ولی دو جنگی که وصف آن در سطور قبلی آمد، بیشترین اثرگذاری را در سوق یافتن امریکا به سوی بدبختی‌های کنونی‌اش داشته است.

منبع: The Hill